

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Lausunto
14.9.2023

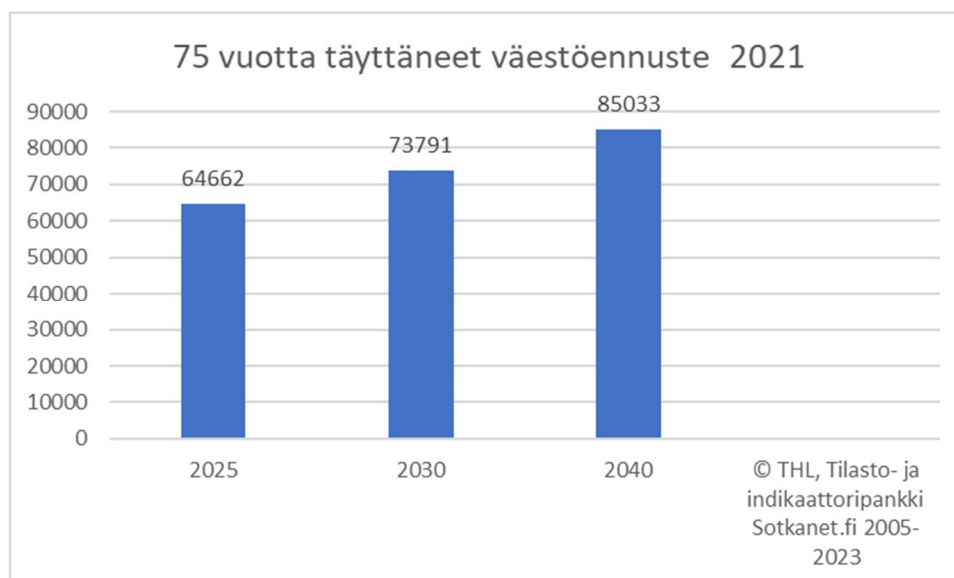
Lausunto toisen asteen alueellisesta koulutustarpeesta Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta

Tausta

Pirkanmaan hyvinvointialue toimii aktiivisena yhteistyötahona alueen koulutusorganisaatioiden kanssa. Yhteistyöneuvotteluissa toisen asteen koulutusorganisaatioiden kanssa on tuotu esille molemminpuolinen huoli toisen asteen koulutuksen aloituspaikkojen riittävydestä ja osaavan työvoiman saatavuudesta sosiaali- ja terveystalouden tuottamisen osalta.

Kasvukeskuksen tarpeet ja ennusteet

Pirkanmaa on vetovoimainen maakunta, jonne halutaan tulla asumaan ja tekemään työtä. Tampere Pirkanmaan vetovoimaisena veturina on Suomen kolmanneksi suurin kaupunki, jonka asukasluku ylitti 250 000 asukkaan rajan huhtikuussa 2023. Väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa Pirkanmaalla vuoteen 2040 mennessä yli 20 000, mikä tarkoittaa myös palvelutarpeen kasvua.

Rekrytoinnit

Pirkanmaan hyvinvointialueen hoitohenkilöstön saatavuudessa ja pysyvyydessä on ongelmia, jonka vuoksi hyvinvointialueella on runsaasti avoimia ja täyttämättömiä tehtäviä. Lähihoitajan tehtäviä on ollut auki 647, joista on saatu täytettyä 206. Erityisesti asumispalveluissa, kotihoidossa ja vammaisten palveluissa on puutetta lähihoitajista. Sairaanhoidajan tehtäviä on ollut auki 1021, joista on täytetty 448. Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstöstä on irtisanoutunut 1119 henkilöä, joista lähihoitajia on ollut 213 ja sairaanhoitajia 275. Irtisanoutuneista 286 on eläköityneitä. Koulutusten järjestäjien ja hyvinvointialueen yhteistyö on tärkeää hyvinvointialueen vetovoimaisuuden ylläpitämisessä ja lisäämisessä.

Eläköityminen

Pirkanmaan hyvinvointialueella työskentelee tällä hetkellä lähes kaksisataa yli 65-vuotta täyttäneitä hoitohenkilöstöön kuuluvaa työntekijää ja heidän lisäksi 65 henkilöä täyttää 65 vuotta kuluvan vuoden aikana. Näistä valtaosa on vakituisessa palvelussuhteessa. Eläköitymistilanne tulee muuttumaan dramaattisesti vuoden 2025 aika, jolloin nykyisestä hoitohenkilöstöstä peräti 245 henkilöä täyttää 65 vuotta. Eläkepoistuma on selkeästi suurempaa kuin koulutuksen kautta alalle valmistuvien ennakoitu määrä, joten alueelliseen palvelutarpeeseen vastaaminen erityisesti ikäihmisten kotipalveluiden ja hoivapalveluiden osalta näemme merkittäviä haasteita. Kevan eläköitymisennusteen mukaan viiden vuoden kuluessa Pirkanmaan hyvinvointialueen työntekijöistä eläköityy 15,9 % eli yli 3160 työntekijää.

Oppisopimuskoulutuksen vaatavuus

Oppisopimuskoulutuksessa on yhteensä 149 henkilöä Pirkanmaan hyvinvointialueella, joista vain 49 lähihoitajan nimikkeellä. Muut ammattinimikkeet ovat mm hoiva-avustaja, ohjaaja, palveluavustaja sekä muita tukipalvelutehtäviä suorittavia ammattilaisia. Oppisopimuskoulutus on haastava ja vaativa koulutusmuoto näyttöineen, mutta merkittävä menetelmä sitouttaa ja samalla työllistää tulevaa henkilöstöä Pirkanmaan hyvinvointialueella. Koulutuksen järjestäjien tulisi huomioida koulutusmuodon haastavuuteen liittyen opiskelijoiden kognitiivinen kyvykkyys selviytyä vaativasta ammattitutkinnosta ja ennakoita tulevaa työkykyisyyttä.

Ohjaajien koulutustarve oppilaitosyhteistyönä

Koulutuksen järjestäjille tulee osoittaa riittävät resurssit tukea työssä oppimisen työelämäohjaajia ja näyttötutkintojen vastaanottajia siten, että muodostetaan selkeä koulutus- ja tukimalli ohjaustehtävään osallistuvalla Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstölle.

Hallitusohjelman toimeenpanossa suunnitellun aikuiskoulutustuen poistuminen

Hallitusohjelmassa kaavailtu aikuiskoulutustuen poistaminen heikentää merkittävästi uudelleen kouluttautumista, työurien pidentämistä ja vähentää aikuisopiskelijoilla alan vaihtamista. Tällä tulee olemaan merkittävä vaikutus hoito- ja hoiva-aloilla osaavan työvoiman saatavuuteen ja sosiaali- ja terveysalalla rakentuvien urapolkujen houkuttelevuuteen. Aikuiskoulutustuen poistuminen nähdään merkittävänä riskitekijänä Pirkanmaan hyvinvointialueella henkilöstön saatavuuteen ja alan vetovoimaisuuteen.

Johtopäätökset

Pirkanmaan hyvinvointialue lausuntonaan toteaa, että Pirkanmaa tarvitsee lisää sosiaali- ja terveydenhuollon aloituspaikkoja, jotta voidaan vastata Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstötarpeeseen, nyt ja tulevaisuudessa. TE-hallinnon työttömyystilastot eivät välttämättä kerro esimerkiksi työttömien lähihoitajien määrästä suhteessa työnantajien tarpeeseen. Opiskelumuotoja tulee kehittää ja monipuolistaa, mutta huolehtia myös opiskelijoiden ohjauksen onnistumisesta. Aikuiskoulutustuen poistamisen sijaan sitä tulisi kehittää ja kriteerejä tarkentaa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen puolesta lausunnon laatineet

Taina Niiranen, Henkilöstöjohtaja

Kaija Leino, Vastaava hoitotyön johtaja

Katja Luojus, TKIO-palvelujohtaja

